

De mensura, ex actione physiologica ducenda.

Cum ex actione physiologica primus ad galvanismi cognitionem aditus fuerit, non mirum, hanc, quamquam ex omnibus minime aptam, ante ceteras mensurae inserviisse, si mensura recte dici potest comparatio, quae non per quantitates certo definitas sed per differentias indeterminatas fit. Facile enim patet, ad mensuram exactam nullum actionis physiologicae usum esse, cum nec contractionum vigor, in ranis praeparatis excitandarum, nec sensus concussionis, in nostris vel aliorum animantium organis per vim galvanicam commovendus, certa quantitate definiri possit, et, si vel posset, tamen eo mensurae exactae inhabilis foret, quod non minus a sensibilitatis organicae maxime variantibus conditionibus, quam ab ipsa intensitate galvanica metienda penderet. Ceterum eo commendatur hoc actionis genus ad comparationes instituendas, quae severitate non egent, quod et observationi facili se praebet, et quod ejus indicia scalam peramplam intensitatum complectuntur: nam ranas recenter mactatas et rite praeparatas ne multiplicatori quidem sensibilitate in vestigiis ultimis galvanismi persequendis cedere, nostra autem organa intensitates permaginas columnae galvanicae sustinere et accusare valere, satis notum est.

Forsan hic locus foret, fusius de omnibus istis conditionibus, a RITTERO, PFAFFIO, HUMBOLDTIO, MARIANINO, NOBILIO, aliisque plurima diligentia indagatis, exponendi, quibus sensibilitas organorum, experimentis galvanicis subjectorum, vel augetur vel minuitur, ut in indiciis inde petendis variationum ejus ratio haberi possit, sed taedet, tantum operae impendere mensurae generi expoliendo, quod tamen nunquam eo perducetur, ut vel modicae severitati satisfaciat; itaque sufficiat ejus meminisse.